

جمهوری اسلامی افغانستان

ملی سندرو ملی

ارگان نشراتی اداره مستقل ملی سندرو (آسا)

سال هفتم، شماره هجدهم، ۱۳۹۴

امضا تفاهمنامه های اداره ملی سندرو با
اداره آیسا و اتاق تجارت و صنایع

ملی ستندرد

در برگ های این شماره

ردیف	عنوان
۱	سرمقاله
۲	شورای عالی ستندرد
۳	سی و هشتمین اجلاس عمومی ...
۴	د صلی ستندرد اداری (ansa) او د افغانستان ...
۵	ورکشاپ های آموزشی ستندرد ها ...
۶	کود استفاده موثر از انرژی ...
۷	ریزله د افغانستان ...
۸	فارمکوپی
۱۰	عایق کاری و استفاده از عایق های ...
۱۴	استفاده از گاز مایع ...
۱۶	کیفیت و مصوبونیت
۱۷	د بین المللی ستندرد ...
۲۰	بریستا لبراتوار و ...
۲۱	لست ستندردها

صاحب امتیاز: اداره مستقل ملی ستندرد (ansa)

مؤسس: پوپل زی پوپل

سال تاسیس: ۱۳۸۷

مدیر مسؤول: پوهنیار دوکتور مجتبی الرحمن خطیر

هیأت تحریر:

انجینیر عبدالخالق بابر

انجینیر غلام سرور همگام

دوکتور محمد وکیل رحیمی

دوکتور محمد افضل حیدر

دوکتور غلام درویش منصوری

محمد امان ابراهیمی

صدیقه نیکزاد

برشكى حنيفى

به اهتمام آمریت اطلاعات و ارتباط عامه

از تمام خواننده گان گرامی احترامانه تقاضا می شود، تا با نظریات و پیشنهادات سازنده خویش، ما را در نشر شماره های بعدی این فصلنامه همکاری نمایند.

آدرس: اداره مستقل ملی ستندرد، پارک های صنعتی، سرک کابل - جلال آباد

شماره تماس: (+۹۳) ۰۷۵۲۰۴۱۴۴۵

ویب: www.ansa.gov.af

ایمیل آدرس: magazine@ansa.gov.af

پست بکس: ۵۱۷۲ پوسته خانه مرکزی

سر مقاله

فرهنگ ستندردسازی

هرچند ستندرد و کیفیت تقریباً تمامی ابعاد زندگی انسان‌ها را متأثر ساخته و دستیابی به رفاه اقتصادی و اجتماعی را می‌سیر می‌گرداند، اما در جوامع مختلف و به ویژه کشورهای رو به انکشاف اکثراً تمايل کمتری به رعایت ستندردها و سود حویی از آن وجود دارد. این امر میتواند دلایل متعددی داشته باشد که در اینجا میخواهیم به سه بحث عمدۀ آن پیردازیم.

۱. سطح پایین آگاهی: سطح پایین سواد در جوامع رو به انکشاف از یک طرف و عدم موثریت سیستم‌های تعلیمی از جانب دیگر باعث می‌گردد تا مردم آگاهی کمتری از فواید ستندرد سازی و رعایت معیارهای کیفیت داشته باشند. مستهلکین که میتوانند نقش قاطع در ترویج ستندرد سازی داشته باشند، نسبت عدم آگاهی از شاخص‌های کیفیت و حتی نداشتن سواد کافی برای توجه به برق‌سپ‌ها و تصدیق‌نامه‌ها قادر به تعییل فشار مثبت بالای عرضه کنندگان محصولات و خدمات نمی‌باشند. مزید بر آن تاجران و سرمایه‌گذاران نیز به همان روش‌های سنتی و محلی اکتفا کرده و ظرفیت طرح برنامه‌های علمی برای توسعه تجارت خویش را داران نمی‌باشند. در نهایت کمبود منابع مالی برای سازمان‌های مرتبط به ستندرد سازی باعث می‌گردد تا برنامه‌های آگاهی عame و سکتوری خیلی کمرنگ باشند.

۲. تجارت و سرمایه‌گذاری مقطع ای: وضعیت نابسامان اقتصادی در چنین جوامع از یک‌طرف مانع سرمایه‌گذاری‌های طوبیل‌المدت که نیاز به کسب شهرت و اعتبار در بازار می‌باشد، گردیده و از جانب دیگر فرصت‌های قانونی یا غیر قانونی را برای کسب عواید بیشتر در فعالیت‌های اقتصادی کوتاه مدت می‌سازد. به گونه مثال، در وضعیت مبهم اقتصادی و سیاسی حاضر در کشور، تمايل به فعالیت‌های تجارتی به مراتب بیشتر از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری می‌باشد؛ زیرا از یک طرف ظرفیت نهادهای نظارتی برای کنترول کیفیت و مصونیت امتعه تجارتی پایین بوده و زمینه برای تورید سیل آسای امتعه‌بی کیفیت می‌باشد، و از جانب دیگر در صورت بروز بحران‌های سیاسی و امنیتی تاجران کمتر زمینگیر شده و انتقال سرمایه‌ها به بیرون از کشور سهل‌تر می‌باشد. در نتیجه توازن میان تجارت و سرمایه‌گذاری به گونه نامطلوب برهمن خورده است. حال آنکه در جوامع صنعتی بیشترین توجه سرمایه‌گذار به کسب اعتماد مشتری به منظور رقابت پایدار در مارکیت می‌باشد.

۳. عدم انتقال دانش و تکنالوژی معاصر: با توجه به پیشرفت سریع علم و تکنالوژی، کشورهای رو به انکشاف اکثراً از این کاروان عقب مانده و ظرفیت‌های لازمه بکارگیری روش‌های مطلوب تخصصی و استفاده از تجهیزات تخصصی مدرن وجود ندارد. کمبود منابع مالی برای تدارک تجهیزات مدرن و کمبود منابع بشری متخصص از عوامل عمدۀ این عقب مانی بشمار می‌رود. هكذا تمايل به حفظ سیستم‌های کهنه و مقاومت در برابر تغییر از ویژگی‌های چین ساختارها می‌باشد.

با توجه به آنچه گفته آمدیم باید اذعان داشت که فرهنگ ستندرد سازی در کشور عزیز ما افغانستان نیز متأسفانه خیلی کمرنگ بوده و نیاز است تا به گونه هماهنگ و موثر به این چالش پرداخته شود. هنوز هم سرمایه‌گذار ما از اهمیت ستندرد سازی در توسعه فعالیت‌های اقتصادی یا آگاه نبوده و یا هم تمايلی به سرمایه‌گذاری برای تطبیق با ستندردها بپهود کیفیت محصولات و خدمات خویش ندارد. هنوز هم مستهلک با وجود آگاهی از خطرات جدی مصرف محصولات بی کیفیت به عاقب بکارگیری چنین محصولات توجه چندانی ندارد. هنوز هم نهادهای تحصیلات عالی ما پاسخگوی نیازمندی‌های روز برای انتقال دانش معاصر نبوده و منابع بشری متخصص کمتر قابل دستیاب می‌باشد. هنوز هم فرصت‌های کسب عواید چند صد فیصدی در مقطع زمانی کوتاه برای شماری از تاجران مساعد است. هنوز هم هسته‌های ابتدایی تولیدی در کشور با چالش‌های جدی در زمینه رقابت در مارکیت با سیل واردات مواجه است؛ و ...

بناآ به منظور ترویج فرهنگ ستندرد سازی به هدف بهبود بیلانس تجاری و افزایش ظرفیت رقابتی سکتور تولیدی و صادراتی افغانستان در بازارهای متوجه نیاز است تا "پالیسی ملی کیفیت" طرح و تطبیق گردیده و سیستم‌های معمول زیربنای ملی کیفیت (ستندرد سازی، متراولوژی، اعتبار دهی، و ارزیابی مطابقت منجمله آزمایش لابرatory، تقویت و تصدیق‌نامه کیفی) انکشاف یابند.

اداره ملی ستندرد (انسا) جهت نیل به این هدف برنامه‌های مشخصی را روی دست داشته که قرار است در فرصت‌های زمانی مناسب و با توجه به منابع مالی، تخصصی و بشری قابل دسترس به منصه اجرا قرار خواهد داد.

جلسه شورای عالی ستندرد

جلسه شورای عالی ستندرد تحت ریاست احمد ضیاء مسعود نماینده فوق العاده رییس جمهور در امور اصلاحات و حکومت داری خوب تدویر یافت.

در آغاز جلسه نماینده فوق العاده رییس جمهور به اعضای شورای عالی ستندرد خوش آمدید گفته و مطابق اجند، جلسه شروع به کار نمود.

بعداً پوپل زی پوپل سرپرست اداره ملی ستندرد (انسا) گزارش فعالیت های اداره ملی ستندرد را ارایه نموده و افزودند: "پروسه تدوین ستندرد از طریق کمیته های تخصصی ادامه داشته و درین مدت به تعداد ۴۴ ستندرد جدید از طریق کمیته های تخصصی در بخش های مختلف نهایی گردیده که از جمله به تعداد ۳۰ ستندرد در بخش های ارزیابی مطابقت و محیط زیست سیستم مدیریت کیفیت، نساجی و چرم، دوایی و آرایشی، مواد غذایی و محصولات زراعی، محیط زیست، کیمیا و پلاستیک و مواد ساختمانی به جلسه امروزی تقدیم می گردد."

همچنان وی در مورد برنامه آموزشی کود های ساختمانی در چهار ولایت بزرگ کشور که برای ۱۸۰ تن از انجیستان تدویر یافته، روشنی اندخته و ضمناً در مورد ترجمه این کودها به لسان های پشتون و دری توضیحات داده و اضافه نمود که متن پشتون و دری الی اخیر برج سنبله سال جاری آماده طبع می گردد.

موصوف در مورد مستر ساختن دو میلیون و هشت صد هزار لیتر تیل بی کیفیت در سه ماه نخست سال جاری، کار اعمار تعمیر اداری اداره ملی ستندرد که ۹۰٪ فیصد تکمیل گردیده، تکمیل مقرره کود های ساختمانی و قانون ستندرد ملی افغانستان با در نظرداشت نیازمندی های سازمان تجارت جهانی که بصورت اساسی بازنگری گردیده و مسوده های آن به جلسه بعدی شورای عالی ستندرد تقدیم خواهد گردید، نیز توضیحات لازم ارایه نمود. هکذا موصوف علاوه نمود که پلان صد روز اداره ملی ستندرد نیز ترتیب و به اداره امور ریاست جمهوری ارسال گردیده است.

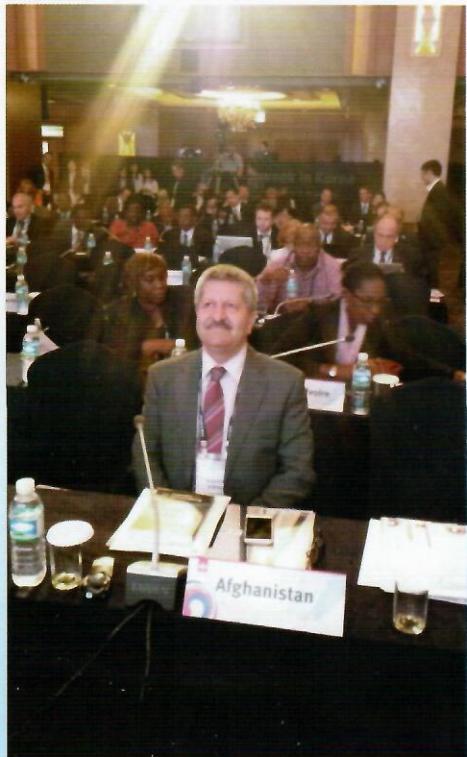
سپس پوهرنیار دو کتور مجیب الرحمن خطیر معاون تخصصی اداره ملی ستندرد روى ساختار اداری و وضعیت، پلان ثبات مالی، صلاحیت بودجوی و اولویت های کاری اداره ملی ستندرد صحبت نموده و افزودند تا شخصیت حقوقی اداره مطابق سایر ادارات ستندرد سازی کشورها و در مطابقت با اصول سازمان بین المللی ستندرد گذاری (ISO) عبار ساخته شود تا صلاحیت های لازم در حیطه قانون بمنظور کنترول امتعه وارداتی و صادراتی و افزایش سطح رقابتی محصولات صادراتی کشور داشته باشد.

بعداً نماینده فوق العاده رییس جمهور در امور اصلاحات و حکومت داری خوب با درنظرداشت توضیحات فوق هدایت دادند تا یک طرح جامع و همه جانبه پیرامون کلیه موضوعات، مشکلات و راه های بیرون رفت در امور اداره ملی ستندرد بخارط ایجاد موثریت لازم تهیه گردیده و بعد از نظر اعضای شورای عالی ستندرد به حضور جلالتمام رییس جمهور تقدیم تا تصامیم مناسب جهت تحقق اهداف اساسی اتخاذ و گام های عملی در زمینه برداشته شود.

سپس طبق آجندامعاون تخصصی اداره ملی ستندرد در مورد ۳۲ ستندرد پیشنهاد شده در هفت عرصه مختلف که خلاصه آن قبلاً به اعضای شورای عالی ستندرد گسیل یافته که شامل ۱۵ ستندرد در عرصه سیستم مدیریت کیفیت، ۵ ستندرد در بخش نساجی و چرم، ۳ ستندرد در بخش مواد ساختمانی، ۲ ستندرد در بخش مواد غذایی و محصولات زراعی، ۲ ستندرد در بخش محیط زیست، ۱ ستندرد در بخش کیمیا و پلاستیک و ۴ ستندرد در بخش دوایی و آرایشی میباشد به جلسه ارایه نموده و افزودند: که از جمله ستندرد های مواد دوایی و آرایشی ۲ ستندرد آن به نام های ستندرد رهنما برای طراحی و حفاظت تسهیلات ذخیره برای نگهداری مواد بیولوژیکی در درجه حرارت پایین و ستندرد رهنما برای کنترول موجودی و انتقال مواد بیولوژیکی در درجه حرارت پایین نسبت بعضی ملاحظات از نظر رهبری اداره جهت بازنگری مجدد در کمیته تخصصی مواد دوایی و آرایشی از لست ستندرد های پیشنهاد شده هذا حذف گردید. متعاقباً در ادامه از جانب معاون تخصصی اداره ملی ستندرد (انسا) پیرامون ۳۰ ستندرد توضیحات لازم ارایه گردیده و در مورد بعضی سوالات و نظریات اعضا شورای عالی ستندرد معلومات همه جانبه و مقنع ارایه گردید.

بنچیه در صفحه (۱۷)

سی و هشتمین اجلاس عمومی سازمان بین المللی استندرد (ISO)

سازمان بین المللی استندرد ISO با اعضاي دائمي ۱۶۴ کشور از سال ۱۹۴۷ به اين طرف نقش قاطع در رشد اقتصاد جهانی از طریق حمایت از مستهلكین، حفاظت از محیط زیست، تشویق سکتور تولیدی و خدماتی و کنترول کیفی امتعه تجاری را دارا میباشد. يکی از کمیته های مهم این سازمان، کمیته حمایت از کشوارهای در حال توسعه یا DEVCO میباشد. این کمیته در همکاری با سازمان بین المللی استندرد، در راستای اکشاف و تقویت زیربنای استندرد، ارزیابی مطابقت و مترولوزی در کشورهای رو به اکشاف فعالیت می نماید و بدین ترتیب، با بر طرف نمودن موانع تجارت و تسهیل امتعه و خدمات کشورهای رو به اکشاف در بازار جهانی در رشد تجارت و اقتصاد نقش کلیدی را بازی میکند. نهادهای ذکر شده، از طریق ترتیب، تدوین، تطبیق، نظارت و کنترول از تطبیق استندرد های بین المللی و منطقوی سهولت های لازمه را برای توسعه تجارت و رشد اقتصاد فراهم میسازد.

سازمان بین المللی استندرد و کمیته DEVCO سال یک مرتبه در یکی از کشورهای که دارای عضویت دائمي سازمان بین المللی استندرد باشد، تحت نام اجلاس عمومی سازمان بین المللی استندرد یا (ISO General Assembly) گردهم می آيند. در رأس ساختار سازمان بین المللی استندرد مجمع عمومی می باشد که در اجلام سالانه تمام تصاميم استراتئیك سازمان متذکره را اتخاذ می نماید. همچنان، شورای سازمان بین المللی استندرد که مسوولیت سیاست گذاری های بزرگ این سازمان را بر عهده دارد هرسه سال یک بار از طریق رای گیری اعضای سازمان، ۱۸ عضو شورای را انتخاب می نماید. تحت نظر شورای سازمان بین المللی استندرد،

دارالانشا، هیئت مدیره فنی یا TMB، کمیته های پشتیبانی شورای، کمیته های سیاستگذار و گروه های مشورتی موقت فعالیت می نمایند.

اداره ملی استندرد (انسا) الی اخیر ماه جون ۲۰۱۴ عضویت علی البدل سازمان بین المللی استندرد را دارا بود. که بعد از تلاش های کاری زیاد توانست عضویت اصلی سازمان بین المللی استندرد را در ۱۰ سرطان ۱۳۹۳ (اول جولای ۲۰۱۴) کسب نماید. بنابرین، به سلسه اشتراک هیئت کشورهای عضو در سی و هشتمین اجلاس عمومی سازمان بین المللی استندرد با اشتراک صدھا نماینده از سازمان های استندرد کشورهای عضو این سازمان و ادارات استندرد منطقوی و بین المللی و سایر سازمان ها که در شهر سیول کشور کوریا دایر گردیده بود، محترم پوپلزی پوپل سرپرست اداره ملی استندرد (انسا) به اساس دعوت سازمان بین المللی استندرد (ISO) عازم کشور کوریا گردید و در اجلاس عمومی این سازمان اشتراک نمود.

موصوف در این نشست با سکریت جنرال سازمان و سایر اعضای آن سازمان بحث های طولانی نموده و از دست آوردهای اداره ملی استندرد (انسا) و اشتراک کارمندان تехنیکی این اداره در کمیته های تехنیکی سازمان متذکره نیز یادآوری نمودند. در پایان جلسه بعضی از مسوولین ادارات استندرد کشورهای دوست همکاری های خویش را با اداره انسا ابراز نمودند. سپس در حاشیه نشست سرپرست اداره ملی استندرد (انسا) با ریس سازمان بین المللی استندرد (ISO) دیدار نمود و معلومات مختصر در مورد اداره ملی استندرد ارایه نمود. بر علاوه در ملاقات جداگانه که با روسای ادارات استندرد ترکیه و امارات متحده عربی نیز صورت گرفت و دست آوردهای اداره انسا با آنها شریک گردید که آنها از پیشرفت پروسه استندرد سازی در افغانستان اظهار خوشی کرده و وعده همکاری با این اداره را در عرصه تصادیق کیفی و اعتباردهی دادند.

د ملي ستندرد اداري (انسا) د دوه اړخیز و هوکړه لیکونو ډالیک د افغانستان د پانګونی ملاتر اداري (ایسا) او د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو خونو تر منځ

د ستندرد ملي اداره د هوکړه لیکونو د پراختیا په لړ کې داخل په دی بریالی شوه چې د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو خونو سره دوه اړخیزه هوکړه لیک لاسلیک کړي . داهوکړه لیک د کاري اړیکو اغیزمنتیا د پراختیا د ملي ستندردونو جوړونې او تختینکي مقرراتو رواجولو او پلي کولو د مرستو د پراختیا، دستندردونو کارونې او د مطابقت ارزونې اړونده خدمتونو، د ستندردونو د پلي کولو او رواجولو او د مطابقت ارزونې په برخو کې د خصوصی سکتور د پانګونی د بنه والی او په پایله کې د تختینکي مقرراتو له لاری د قانونې او تختینکي ممکنه ستونزو و لپاره د حل چارو د لپهون په موخه لاسلیک شوي دي.

ددی هوکړه لیک په بنسټ د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو خونی ژمنه کړي ترڅو د ملي ستندردونو په جوړونه کې فعاله ونډه ولري او د ستندرد جوړونې تختینکي کميې ته مسلکي کسان وروپېژني . همدارنګه د سوداګرۍ خونې د ملي ستندردونو د رواجولو په موخه د پوهاوی پروګرام په لاراچولي چه د افغانی تو کو لپاره د کيفيت تصديق لیکونو ورکول او د ستندردونو او تختینکي مقرراتو پر پلي کولو خارنه، د احصائيوی معلوماتو راقبولول او په پای کې د مالی امکاناټو په پام کې نیولو سره دهیواد په دنه او بهر په ورکشاپونو او نندارتونونو کې د ملي ستندرد اداري د استازو د ګډون لپاره مرسته کوي.

ددی هوکړه لیک سره سمه د دی په بدل کې د ستندرد ملي اداره ژمنه ده ترڅو د ملي ستندردونو د جوړونې په پرسه کې د سوداګرۍ خونې د ګډون لپاره آسانیاوی برابری کړي او د اصولو سره سمه ملي، سيمه ايزو او نړيوالو ستندردونو ته د خصوصی سکورلاسرسی برابر کړي . پدی چوں د ستندرد او مطابقت ارزونې (اختياری ، اجباری) خدمتونو ته د خصوصی سکتور اړیاواو په پام کې نیولو او په پای کې خصوصی پانګونی، لابراتوارونو او کيفي تصديق لیکونو ته لیاره برابره شي .

په همدی ترتیب د ستندرد ملي اداري په دی وروستيو کې یوه بل هوکړه لیک د افغانستان د پانګونی ملاتر اداري (ایسا) سره لاسلیک کړ . داهوکړه لیک د دواړو ادارو د اغیزمندو اړیکو د پراختیا په موخه لاسلیک شوي چې دواړه خواوو سره مرسته کوي ترڅو په شته امکاناټو سره یو د بل د ستراټې یکو موخو ملاتر او پلوی و کړي .

ددی هوکړه لیک په مهال د ستندرد ملي اداري لوی ریس وویل : ترهجه خایه چې ستندرد جوړونه د سوداګرۍ او پانګه اچونی په آسانیا، د تولیدي هستو په وده او د مستهلکینو د باور په ترلاسه کولو کې کلیدي رول لوړولی شي داهوکړه لیک په هیواد کې د سوداګرۍ او پانګونی د آسانیا او خصوصی متشبیخو د سیالیو د ظرفیت د لوروالی زمينه برابرولی شي .

د غونډي په اوږدو کې د پانګونی د ملاتر اداري (ایسا) لوی ریس یادونه وکړه: د دی هوکړه لیک لاسلیک له یوی خوا په هیواد کې د داخلي تولیداتو د کيفيت د لوروالی او د معیاري خدمتونو د ډراندی کولو لامل ګرځی او د بلی خوا د مصرف کوونکو په ګټه هم دی ترڅو د بنه کيفيت لرونکو تولیداتو او خدمتونو خڅه بنه ګټه پورته کړي . د دی هوکړه لیک سره سمه دواړه خواوی ژمن دی ترڅو د دی هوکړه لیک د اغیزمندو پلي کولو لپاره یو ګډه کاري پلان ترتیب کړي .

ورکشپ های آموزشی ستندرد ها و کودهای ساختمانی

اداره ملی ستندرد بنیانگذار ستندرد در سطح کشور میباشد، که این اداره در عرصه های مختلف از قبیل تهیه ستندردهای ملی و کودهای ساختمانی جهت پاسخگویی نیازمندی های فعالین عرصه های تولیدی و توریدی و همچنان برای دستیابی رشد متداوم اقتصادی و تسهیل تجارت گام های ارزنده را برداشته است.

اما متساقنه اکثریت مردم کشور آگاهی چندانی از نقش ستندرد ها در چگونگی مصوونیت اجتماع و رشد اقتصاد کشور ندارند، بدین منظور این اداره برنامه های آموزشی و آگاهی دهی را جهت آشنایی مردم با نقش ستندرد و ستندردسازی و کودهای ساختمانی را در کابل و ولایات دایر نموده است که ذیلاً در جدول ارایه گردیده است:

برنامه های آموزشی در مرکز

نام برنامه	تعداد اشتراک کننده	تمويل کننده	مکان برگزاری برنامه
ISO 14001 و ISO 9001 آموزشی برنامه های	۶۵ نفر	موسسه ATAR	اداره ملی ستندرد

نوت: معلومات مفصل در مورد سیستم مدیریت کیفیت و سیستم مدیریت محیط زیست برای اشتراک کننده گان برنامه ارایه گردید. همچنان تعداد از محصلین انتستیتوت تجارت که بخاطر فراغیری دوره عملی به این اداره معرفی گردیده بودند نیز از مزایای این برنامه ها مستفید گردیدند و این برنامه ها به مدت دو هفته دوام داشت.

نام برنامه	تعداد اشتراک کننده	تمويل کننده	مکان برگزاری برنامه
آموزشی برای تربیزان کودهای ملی ساختمانی برنامه	۶۵ نفر	موسسه حرکت	اداره ملی ستندرد

نوت: برنامه آموزشی کودهای ملی (ساختمانی، شاهراه و سرک، دیزاین پل، انکشاف شهری و مهندسی) برای اشتراک کنندگان به شکل مفصل معلومات ارایه گردید که این برنامه به مدت سه هفته دوام داشت.

برنامه ها و ورکشپ های آموزشی در ولایات

نام برنامه	تعداد اشتراک کننده	تمويل کننده	مکان برگزاری برنامه
کودهای ملی ساختمانی	۱۴	موسسه حرکت	ولایت بلخ تالار اتاق تجارت
کودهای ملی ساختمانی	۴۲	موسسه حرکت	ولایت هرات تالار اتاق تجارت
کودهای ملی ساختمانی	۲۵	موسسه حرکت	ولایت ننگرهار تالار اتاق تجارت

نوت: برنامه آموزشی کودهای ملی (ساختمانی، شاهراه و سرک، دیزاین پل، انکشاف شهری و مهندسی) برای اشتراک کنندگان به شکل مفصل معلومات ارایه گردید که این برنامه به مدت یک - یک هفته ولایت های مذکور دوام داشت.

کود استفاده موثر از انرژی در ساختمان

تئیه کننده: انجینیر محمد تقی

همان طوریکه انسان ها برای بقای حیات خویش در کره خاکی نیازمند تکنالوژی برودت در این بنا ها با ساخت پیشرفت تکنالوژی و سایر امور به انرژی ضرورت دارد و به صراحت می توان گفت انرژی امکان پذیر است و همیشه که انرژی برق یکی از ستون های مهم تکنالوژی و پیشرفت جامعه بشری بوده و مشکل ساز می باشد. عدم دسترسی به آن زندگی را برای بشر غیر ممکن می سازد. بناءً استفاده موثر از ساختمان های رهایشی عمدۀ ترین انرژی در ساختمان باید بر اساس یک ستandard یا کود صورت بگیرد تا باشد از آن مصرف کنندگان انرژی هستند و استفاده درست بعمل آمده و سبب آسایش بشر گردد.

بر اساس آمار موجود بین ۹۰ الی ۹۳ فیصد انرژی که در کشور مصرف می شود، مهمی در پایداری خانه ها دارد. در مربوط واحد های مسکونی، اداری و خدماتی است. مأخذ بخش اعظم انرژی در خدمت مسکن است و مستهلكین ساخت و ساز در کشور بیشترین مسؤولیت را در انجینیران و معماران با استفاده از کود های موثر انرژی در امور ساختمان، آسایش برای بشر ایجاد نمایند. چهت بهبود وضعیت و ستandard کردن مواد ساختمانی و تجدید کردن سیستم های ساختمانی دارند. استفاده از تکنالوژی هایی که بالاترین کارآیی را در حفظ انرژی و منابع طبیعی داشته، باید مورد حمایت قرار گیرد و به نظر می رسد با روش های سنتی (قدیمی) ساخت و ساز تقریباً این کار غیر ممکن است. رشد جمعیت کشور و نیاز بیش از حد واحد های مسکونی، عرصه ساخت و ساز کشور را از محدوده تفکر سنتی خارج کرده و نیاز های خود را می طلبند.

مردم را از مشکلات متذکره اگاه ساخته و تلاش بر این دارند تا مصرف انرژی را در ساختمان ها با در نظرداشت کود های موثر انرژی در ساختمان کاهش داده، رفاه و آسایش برای بشر ایجاد نمایند.

انجینیران کشور ما می توانند باور ده عرصه طراحی سیستم های نوین ساختمانی و شناخت مواد ساختمانی که بنابر اقلیم و محیط زیست متوجه حیاتی بررسی و تجربه می شوند، در آینده های نه چندان دور به جایگاه این تیوری ها و نظایر آن تزدیک و تزدیکتر شوند.

با توجه به مطالب فوق اداره ملی ستandard (انسا) تدوین کود استفاده موثر از انرژی در ساختمان را در اولویت کاری خویش قرار داده برای اولین بار این کود توسط متخصصین افغانی تدوین و انکشاف داده شده است. این کود شامل نه فصل بوده و پیشرفت صنعت کشور از این طریق کمک کرده ایم.

این مطلب یکی از فواید استفاده از ساخت و ساز صنعتی است که معمولاً با آن توجه شامل موضوعات ذیل می گردد:

۱. کود استفاده موثر از انرژی در مقایسه قیمت ساختمان های سنتی و صنعتی تهها مواد ساختمانی در نظر گرفته میشود و این نکته در اقتصاد کشور اثر منفی خواهد گذاشت.
۲. کود استفاده موثر از انرژی برای نصب وسایل برقی در ساختمان.
۳. کود استفاده موثر از انرژی برای ایرکندهشدن در ساختمان.

هر سال دیده می شود که به علت مصرف زیاد انرژی به ویژه مصرف گاز، چوب و ذغال چقدر تاثیر منفی را بالای آب، هوا و محیط زیست می گذارد. همه ساله تمام شهر و ندان کشور از مصرف انرژی برای گرما دچار بروز انواع بیماری و مشکلات عغایق حرارت در ساختمان.

محیط زیستی می گردد. کمتر از یک فیصد ساخت و ساز در کشور به روش صنعتی انجام می گیرد و در میلیون ها ساختمان های که به روش سنتی ساخته شده و می شوند دیواره های خارجی تنها نگهدارنده باد و باران اند. حفظ حرارت یا

زلزله د افغانستان په ساختمانی کودونو کې

ساختمانی کودونه د قوانینو خانګری تولګه ده، چې د تاسیساتو د جوړولو او فعالولو د طرحی لپاره چې د مردو او ژونديو وزن نو، د عمودي او افقی عکس العملونو سنجش او محاسبه او زلزلوی او بادی قوى په نظر کي نیولو سره د ساختمان تحلیل او دیزاین پر اصولو استوار او بنست جوروی او یا په بل عبارت د تختنيکی ستتردنو او خانګرتیاوو هغه تولګه چې د ساختمانو طرحه او دیزاین کنټرولوی.

د افغانستان د ساختمان په کوډ کي دززلی د تحلیل (Earthquake Analysis) د بین المللی ساختمانی کوډ (International Building Code) د ۱۶ څرکی څخه اخیستل شوی، او په ۹

څپرکو او ۲ ضمایمو کي د افغانستان ارونده شرایطو په پام کي نیولو سره چې په دیزاین

کي دززلی لپاره ارونده موضوع په تفصیلی دول چمتو شوی دي. تر هغه خایه چې جیولوجیکی خیرنو بنوولی، زموره هیواد د حمکي دکري په یوه فعل زلزله لرونکي کمر بند کي پروت دی چې د مدیترانی د کمر بند په نامه یادیږي. د پرتگال نه شروع، د مدیترانی له حوزي، توری بحیری، ایران، افغانستان او هماليا څخه تیریږي او په پای کي تر اندونیزیا پوری رسیروي.

د تاریخ په اوردو کي په دی سیمو کي دیری زیاتی زلزلی شوی چې د زرگونو انسانو د مرک او ژوبلي لامل ګرخیدلی دی. د اقلیمي بدلونونو او زلزلی موضوع د اوسنی نړۍ په جدي مسايلو کي شامله ده او هر هیواد د خپلو امکاناتو او جغرافیايو او اقلیمي شرایطو په رناکي د مقابلي لاري چاري ورته سنجوي. په داسې حال کي چې د نړۍ نور هیوادونه د اقلیمي بدلونونو له احتمالي زیانونو سره د مقابلي لپاره پروګرامونه جوروی، موره تر او سه پوری په دی باره کي بحث نه دی پیل کري.

اقلیمي بدلونونه او س یوه حتمي چاره کنل کيږي. افغانستان چې یو کر هنیز هیواد دی او اکثره خلک یې په کلیو کي او سیروي، د اقلیمي بدلونونو اغیزی په اقتصادی اغیزو سریبره تولنیزی او رو غتیابی اغیزی هم لري. موره باید دغه بحث پیل کرو ترڅو په ساختمانی کودونو کي ورته خانګری پاملننه او د حل لاري ولتوو.

زلزله څه شي ده او دززلی د پیداکیدو لاملونه څه دي

د حمکي لرزیدو او ریزیدیدو ته زلزله وایي. په تولیزه توګه دززلی دکیدو لاملونه دیر دي، هکه هر هغه څه چې د حمکي دلرزیدو لامل کيږي دززلی لامل هم کنل کيږي. دا که په سرک دیو بار لرونکي موټر د تیریدو له امله وي او که د انسان په وسیله د بم چاودنه وي. خو موره دلته په هغه مصنوعي زلزلونه غږیدو چې د انسانی کرونو په پایله کي منځ ته راحي، بلکي غواړو یوازی دززلی په طبیعي لاملونو لنده رنا او چوو. د زلزلی طبیعي لاملونه هم زیات دي خو موره په تولیزه توګه دلته په دری لاملونو غږیدو:

۱. د حمکي د پورونو سملاسي لویدنه: د حمکي د قشر په هغه سیمو کي چې لاندې پورونه (طبقي) بې د کچو، آهکو او مالکو څخه جوروی، د وخت په تیریدو سره

ورو ورو تر حمکي لاندې او بو کي حل کيږي. دا چې تر حمکي لاندې او به تل

کر خنده وي نو په پایله کي په نوموری سیمه کي لومړۍ یوه تشهه رامنځته کيږي چې وروسته بیا ورو ورو پر اخيري. هر څوره چې د اتشه پر اخوالی مومي د پورتنیو پرتو پورونو د وزن او فشار په وراندې بې ورتیا کمیري، چې بالاخره په هغې تشهه کي د سملاسي لویدني عمل رامنځته کيږي. همدا سملاسي لویدنه دززلی تکانونه منځ ته راوري. عموما دا بول زلزلی سیمه ایزی، سپکي او کمې وي او د حمکي دکري د ټولو زلزلو ۳ سلنډ جوروی.

فارمکوپی

تهریه شده توسط: فارماسیست مرزا محمد ایوبی

فارمکوپی کتاب رسمی حاوی لست ادویه مستحضرات دوازی تایید شده و قابل استفاده میباشد. علاوه‌تاً این کتاب حاوی معلومات مکمل در مورد فورمولیشن‌ها و سایر معلومات لازم جهت ساختن ادویه، خواص فزیکی، تست‌های شناسایی، خالص بودن و موثریت ادویه میباشد.

فارمکوپی عبارت از کتابی است که لست کامل دواهای مجاز در بازارها بشمول اطلاعات دوازی، موارد مصرف، عوارض جانبی، نحوه نگهداری دواها و مواد اولیه، روش آنالیز (تحلیل و تجزیه) مواد اولیه و جانبی مشتمل بر روش‌های فزیکی، کیمیاگری و مایکرو بیولوژیکی در آن بطور کاملاً مفید قید شده است. به عباره بسیار ساده این کتاب حاوی مجموعه‌ای از ستانداردهای مواد دوازی میباشد.

در صنایع دواسازی علاوه بر تجهیز واحدهای کنترول کیفی به لوازم و دستگاه‌های اندازه‌گیری و ابزارهای دقیق و حساس کنترولی، استفاده از مراجع فارمکوپی‌ها و ستانداردها به منظور تضمین کیفیت یک محصول دوازی کاملاً ضروری و اساسی میباشد.

قرار معلومات سازمان صحي جهان بسیاری از کشورها از خود فارمکوپی دارند. اکثریت کشورهای جهان فارمکوپی‌های تدوین نموده که بخاطر بهبود کیفیت دواهای تولیدی و توریدی خویش از مشخصات روش‌های آزمایش و سایر معلومات مندرج فارمکوپی شان در لابراتوارهای کنترول کیفیت دوازی و سایر مراجع ارزیابی مطابقت محصولات دوازی و فارماسوتیکی استفاده مینمایند. یکتعداد فارمکوپی‌های مشهور وجود دارند که سایر کشورها از آنها منحیت مأخذ استفاده مینمایند. یکتعداد از کشورها فارمکوپی تدوین نموده‌اند و فاقد فارمکوپی میباشند و آنها از فارمکوپی‌های معتبر جهان استفاده مینمایند.

فارمکوپی‌های معتبر در جهان که در حال حاضر به عنوان مرجع دوازی مورد استفاده قرار میگیرند، عبارتند از:

The united states pharmacopoeia (USP)

فارمکوپی اروپا (EP)

فارمکوپی آلمان (DAB)

فارمکوپی بریتانیا (BP)

فارمکوپی فرانسه (PF)

فارمکوپی بین المللی (I.P)

فارمکوپی اتریش (OAB)

فارمکوپی هلند (NP)

فارمکوپی چاپان (J.L)

فارمکوپی هند (IP)

در افغانستان زیادتر از فارمکوپی‌های ذیل استفاده مینمایند:

فارمکوپی بین المللی (International Pharmacopoeia)

فارمکوپی امریکایی (United States Pharmacopeia)

فارمکوپی اروپایی (European Pharmacopoeia)

فارمکوپی بریتانیوی (British Pharmacopoeia)

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

فرق بین ستندرد و فارمکوپی

Pharmacopeia	Standard
کتاب حامع خلاصه از ستندرد های مربوط دوا است.	ستندرد سندی است که میتواند متعلق به هر نوع محصول، خدمات و پروسه باشد.
فارمکوپی خلاصه از ستندرد ها میباشد که بطور افزاینده وابسته با مأخذ مواد یکجا گردیده که متفقاً مشخصه یک موضوع را از طریق آزمایشات جهت تقویت کیفیت و خالصیت نشر مینماید.	ستندرد سندی است که در آن نیازمندی ها، مشخصات، رهنمود ها یا ویژه گی های را که توانایی استفاده درست برای اطمینان از اینکه مواد، پروسه ها و خدمات برای اهداف شان مناسب باشند، تهیه مینماید.
جهت کنترول کیفیت منحیت ستندرد برای مشخصه خالصیت و تقویت دواها بکار میروند.	ستندردها استناد عملی بوده به اهداف غیر ممکن استفاده نمیشوند براساس صنعت قوی، علمی و تجربه مشتری و بازدید متداوم برای اطمینان از اینکه به اساس تکالوژی جدید رعایت شده اند.
فارمکوپی ها بطور معمول بخاطر بهبود کیفیت و مصوونیت دواها بشکل اجباری مورد استفاده قرار میگیرند.	ستندرد ها زیاد تر بخاطر بهبود کیفیت مصوونیت محصولات رقابت سالم در مارکیت وصنعت و رشد اقتصادی بشکل اختیاری استفاده میگردد.
فارمکوپی ها در اکثریت کشور های جهان معمولاً به سطح بین المللی منطقه‌ی و ملی تدوین میگردند بر علاوه ستندرد ها بعضی اوقات در سطح یک سازمان و یک کمپنی نیز تدوین میگردند.	ستندردها در اکثریت کشور های جهان معمولاً به سطح بین المللی منطقه‌ی و ملی تدوین میگردند بر علاوه ستندرد ها بعضی اوقات در سطح یک سازمان و یک کمپنی نیز تدوین میگردند.

شیوه استفاده از فارمکوپی

با در نظرداشت رابطه مستقیم که استعمال یک محصول دوایی با صحت و سلامت جامعه انسانی دارد نباید برای کیفیت و مصوونیت دواها تقسیم بندی های از قبیل درجه یک، دو و یا وغیره وجود داشته باشد زیرا کنترول کیفیت در حقیقت یک راه کار و کوشش جمعی بمنظور تولید یک محصول کامل و مرغوب می باشد که با استفاده از یک سلسله برنامه ها از قبل طراحی شده و با درنظر گرفتن احتمال بروز خطا و اشتباهات و تنظیم برنامه ها در جهت پیشگیری از بروز خطاهای احتمالی در مراحل مختلف تولید به اجرا گذاشته میشود. لذا کنترول کیفیت را باید بعنوان اساسی ترین اصل شامل تمامی مراحل تولید از ابتدای کار تا زمان آماده شدن کالای تولید شده جهت عرضه به بازار مورد نظر قرار داد.

شیوه استفاده از فارمکوپی و مونوگرافها و دستورالعمل های آن مهمترین نرم افزار کنترول کیفی محصولات بشمار میروند که در کنار مأخذ ستندردها و سایر تجهیزات آنالیتیکی (تحلیلی و تجزیی) به نیروهای بشری در بخش کنترول کیفی این اختیار و امتیاز را میدهد که مراقبت های هوشمندانه را به مورد اجرا بگذارند. در کنار این کنترول ها و به موازات آن تعهدات اخلاقی مسؤولین صنایع دواسازی از لحاظ اخلاق حرف های قانونی، عرفی، نوع دوستی و احترام متقابل به یکدیگر در جهت حفظ ارزش های حرف های و احترام بخواست و نیاز مصرف کننده از عواملی تضمین کننده کیفیت و مصوونیت یک محصول میباشدند.

از آنجاییکه تولید یک دوا در کارخانه پایان کار نیست، بلکه نگهداری پس از تولید و حفظ پایداری دواها تا زمان انقضای مصرف یکی از اصلی ترین تعهدات تولیدکننده محسوب میشود. لذا فارمکوپی ها به ستونهای بندی محصولات دوایی نیز اهمیت خاصی میدهند و به آسانی از کنار آن عبور نمیکنند. زیرا بسته بندی خوب و با کیفیت از عوامل اصلی تضمین کیفیت دواها در زمان عمر قفسه (shelf life) میباشد.

بنابرین بر اساس خواسته های فارمکوپی ها بسته بندی دوای ساخته شده ایکه آماده عرضه به بازار میباشد باید با نوع بسته بندی که در فارمکوپی تعریف شده است از نظر جنس بسته بندی و چاپ روی بسته بندی تناسب و همخوانی داشته باشد.

آزمایش های تعریف شده در فارمکوپی ها برای کیفیت بسته بندی شامل نوع و جنس بسته بندی، میزان نفوذ پذیری رطوبت، میزان پایداری و مقاوم بودن در شرایط محیطی مختلف، مقاوم بودن و استحکام بسته بندی در مقابل فشار ضربه های احتمالی، جابجایی و سایر فشار های فزیکی میباشد که باید کنترول شود..

عایق کاری و استفاده از عایق های رطوبتی

ترتب کننده: انجینیر احمد، نظری

۲. عایق های حرارتی تشعشعی یا عایق های فلزی

این عایق ها از صفحات فلزی برآق مانند آلومینیم، برنز و مس ساخته شده و باعث جلوگیری نفوذ اشعه آفتاب به داخل سطوح ساختمان می‌گردند. بدین ترتیب حرارت منتقله از اشعه آفتاب را تقلیل داده و بر عکس موجب نفوذ اشعه آفتاب می‌شود که در محاسبات بار برودتی (cooling load) در تهییه مناسب از آن استفاده می‌شود. لذا برآنگ کردن سطوح ساختمانی (دیوار و سقف) به رنگ های روشن (خصوصاً سفید) میتوان یک عایق تشبعشونی در سطح ایجاد و از نفوذ حرارت اشعه آفتاب کاست.

۳. عایق های رطوبتی

روطوبت باعث بلند بردن ضریب هدایت و تقلیل ضریب عایق بودن عایق های حرارتی می گردد. لذا برای جلوگیری از نفوذ رطوبت در عایق های سطوح ساختمانی و عایق نل های حامل جریان گرما یا سرما و همچنین برای جلوگیری از نفوذ رطوبت زمین به نل های فلزی و زنگ زدگی آنها باید از عایق های رطوبتی استفاده کرد. عایق های رطوبتی عایق هایی هستند که مانع نفوذ رطوبت از یک طرف به طرف دیگر میشوند. تعدادی از این عایق ها که در تاسیسات به کار برده میشود عبارتند از: ایزوگام و مواد آغشته به قیر، لاستیک، پلاستیک و انواع ضدزنگ.

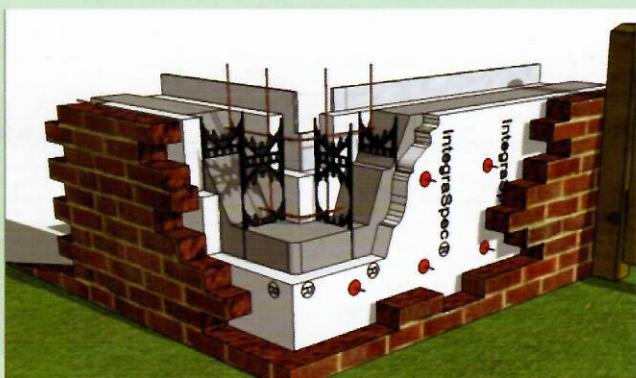
عایق های سرد بر اساس ترکیبات مواد کیمیاوی ساخته شده که انواع جدید از عایق های رطوبتی می باشند. این نوع عایق ها جایگزین عایق های رطوبتی مانند ایزوگام، قیر و غیره بوده و هدف تولید آن بر طرف کردن عیوب انواع قبلی عایق های رطوبتی می باشد. عایق های رطوبتی سرد به دو شکل عایق سفید و عایق پلیمری ساخته می شود.

٤. عایق صوتی (مواد اکوستیکی)

مسئله کنترول صدای حاصل از پکه ها، موتورها و حتی حرکت جریان در نل در تاسیسات از اهمیت بالایی برخوردار بوده و به منظور مقابله و کاهش سر و صدای مزاحم در ساختمان ها از عایق های صوتی استفاده می کنند. در واقع در طراحی ساختمان ها باید دو چیز را در نظر گرفت: اول جذب صدا و بعد انتقال آن که باید از مواد استفاده نمود تا این خاصیت را داشته باشند. موادی که قادر اند امواج صوتی را جذب و مقدار آن را کاهش دهند به مواد اکوستیکی معروف می باشند.

مشخصات مواد آکوستیکی

مواد آکوستیکی باید از نظر شکل ظاهری یکسان، بدون عیب و عاری از مواد سُست، کم دوام و مضر باشد. مقاومت در برابر فشار، جذب آب، خالیگاه و قابلیت حمل، آسان از خصوصیات دیگر مواد آکوستیکی، میباشد.

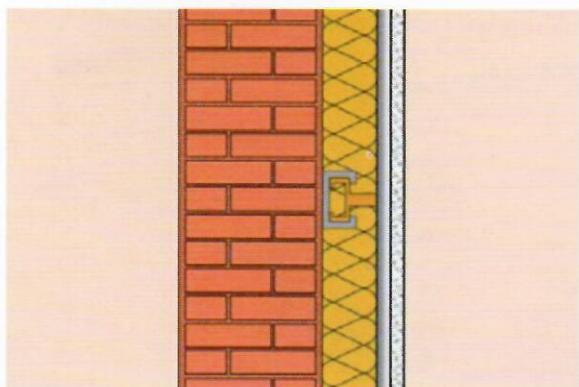

أنواع مواد عاية، صوتي، (مواد اكoustيكي)

۱۰ صوتی سربی

• کاشی و صفحات ساخته شده از فایبرهای سلولوزی : این کاشی ها معمولاً از الیاف نیشکر که تحت فشار قرار گرفته و به شکل تخته های سوراخدار ساخته می شود تا صدا بتواند به حفره های بین الاف بسیار حدب گردد.

- کاشی های ساخته شده از فایبرهای معدنی : این کاشی ها در کشوارهای صنعتی از بقایای کوره ذوب آهن تولید می شود و به شکل سوراخدار ساخته، تا قابلیت جذب صوت آنها افزایش یابد.

کاشی های فلزی سوراخدار : این کاشی ها از ورق های آلمونیمی و یا فولادی ساخته شده که سطح آن سوراخدار بوده و بین آن از مواد مانند پشم معدنی پرشده و روی آن را با عاب سفید پخته می پوشانند.

۵ - انواع مواد عایق های حرارتی

موادیکه به صورت عمده در عایق ها به کار می روند عبارتند از:

الیاف معدنی : این ماده از میده کردن سنگ های آتشفشاری که نقطه ذوب بالا دارند ساخته می شود و عایق خوبی برای حرارت و جلوگیری از اشتعال می باشد.

پشم شبیشه : عبارت از الیاف بسیار نازک شبیشه که تقریباً به هم متصل بوده که این الیاف را پس از سرد کردن روی کاغذ قیری قرار می دهند . این ماده اشتعال ناپذیر بوده و از خاصیت بی بویی و نگرفتن نم برخوردار و امکان رشد الجی ها در آن وجود ندارد.

پرلیت : این ماده از الیاف سنگ های معدنی و چسب به وجود می آید و به تخته های سبک وزنی تبدیل می شود که یک طرف آن را با قیر می پوشانند و عایق خوبی برای جذب صدا و مورد استفاده در بام ها می باشد.

استفاده پرلیت منبسط شده:

مصارف مهم پرلیت منبسط شده عبارت است از تهیه کانکریت سبک وزن، جایگیر، عایق حرارتی و صوتی، زراعت و به عنوان صافی و ساینده است. پرلیت را میتوان به نسبت های مختلف با سمنت مخلوط کرد و از آن قطعه های سبک وزن تهیه کرد . مصاله پرلیت از مصاله سمنتی سبکتر، هدایت گرمایی آن کم و جذب صدای آن بیشتر است.

پرلیت منبسط شده در رنگ سازی، پلاستیک، لاستیک و عایق بندی فضای خالی دیوارهای دو جداره بکار میروند . صفحات پرلیتی را به کمک پرلیت و یک ماده چسباننده مانند گچ میتوان تهیه نمود . این صفحات وزن کم داشته و به عنوان عایق های خوب حرارتی و صوتی بکار میروند.

صفحات جذب صدا از مخلوط پرلیت و ازیست (Asbestos) پرس شده تهیه میگردد. مخلوط پرلیت، آزبست و یک ماده چسباننده مانند گچ به صورت عایق حرارتی بسیار خوبی به مصرف میرسد که از آن به منظور عایق بندی مخازن و نل ها تا حرارت ۱۰۰۰ درجه سانتیگراد استفاده میشود.

با درنظر داشت اهمیت عایق و استفاده آن در ساختمان کمیته تحقیکی تدوین ستندرد های مواد ساختمانی و تعمیرات اداره ملی ستندرد (انسا) طی جلسات متعدد کمیته های تحقیکی خویش مسوده "ستندرد ملی مشخصات تخته های عایق فایبر سلولوزی" را بعد از جر و بحث های متداوم تکمیل و با اتفاق اکثریت اعضای کمیته تحقیکی ملی تایید نموده اند که بعد از تصویب شورای عالی ستندرد منحیث ستندرد ملی به نشر خواهد رسید. قابل ذکر است که این کمیته ستندرد های را در بخش های سمنت پورتلند، بلوك های کانکریتی، سیخ گول رخدار و لشم، انواع شبیشه سیلیکاتی، سنگ مصنوعی، کاشی سرامیکی تزیینی، ریک برای مصاله ساختمانی، دیوار های استنادی کانکریتی و غیره تدوین نموده که هدف از تدوین ستندرد های حمایت از مصرف کننده گان، حفظ محیط زیست، بلند بردن کیفیت محصولات، ارتقای سطح اقتصادی ملی، حفظ سلامت مردم و بناها و زیر بناهای مقاوم میباشد.

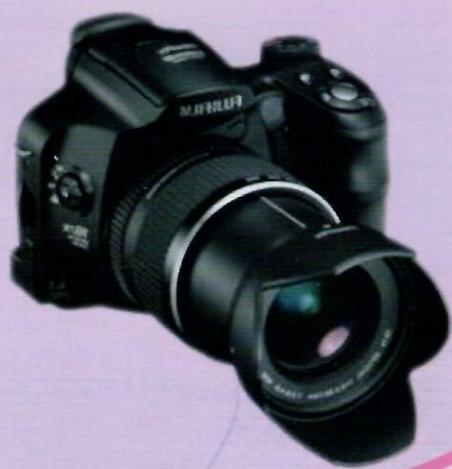

از دوربین

برداشتن گام های

مؤثر در

ستندرد

ستندردسازی

عرصه

استفاده از گاز مایع LPG بعنوان سوخت جاگزین برای وسایط نقلیه

ترتیب دهنده: انجیر فرهاد یوسفی

مزایای استفاده از گاز مایع LPG

- سیستم گاز مایع LPG قابلیت نصب در انجن های انواع وسایط نقلیه سبک و سنگین را دارد.
- تولید انرژی لازم توسط گاز با تغییرات جزئی در انجن وسایط نقلیه
- قدرت تولید انرژی گاز در وسایط نقلیه برابر با پطرول بوده و از نظر پیمایش نیز ۳ برابر کاز طبیعی فشرده شده (Compressed Natural Gas CNG) و پطرول است.
- ترکیباتی که از احتراق گاز CNG حاصل می شود موجب خورندگی سلندر وسایط نقلیه شده در حالیکه احتراق گاز LPG چنین خسری را ندارد.
- استفاده از LPG در واسطه نقلیه کاملاً بی خطر بوده زیرا تراکم و فشار داخلی آن در سلندر وسایط نقلیه کمتر از CNG میباشد.
- مصونیت این گاز در فشار حدود ۸ تا ۱۰ اتمسفری جهت مایع نمودن در مخازن فلزی با استحکام مناسب ذخیره می شود. این مخازن مجهر به سیستم است که هنگام جریان در صورت نشر از خطوط انتقال سوخت، استفاده از آنها اینمن تراز پطرول می باشد.
- LPG در حجره احتراق به صورت بخار وارد شده و چربی مبلایل را از دیوارهای سلندر نمی شوید و در حین سرد بودن انجن مبلایل را رقیق نمی سازد. همچنین مواد آلوده کننده مانند سلفوریک اسید یا ذرات کاربن را وارد مبلایل نمی نماید.
- انجن وسایط نقلیه که با استفاده از LPG فعالیت می نماید در هوای سرد نیز به راحتی روشن میشود.
- سیستم های سوخت LPG پوشیده و خایعات تبخیری آنها قابل چشم پوشی است.
- حمل و نقل LPG آسان و سوختگیری آن برای مصر فکنندگان برخلاف LNG و CNG راحتتر است.
- وسایل نقلیه LPG سوز برای ستندرد شدن گازهای خروجی نیاز به استفاده از کتلست (تنظیم کننده) ندارند.
- ذرات سمی که از احتراق LPG پخش میگردد نسبت به پطرول و دیزل کم است.

انتشار گازهای آلوده کننده

از دیدگاه محیط زیستی استفاده از LPG بصورت ستندرد دارای کمترین دوره حیات انتشار گازهای گلخانه یی در مقایسه با سایر سوخت های تجاری است. پوتانسیل کاهش اوزون با استفاده از این سوخت در مقایسه با پطرول به نصف کاهش یافته، همچنین انتشار هایدرو کاربن های ناسوخته ۱،۳، اکساید های نایتروژن ۲۰ فیصد، کاربن مونواکساید ۶۰ فیصد کاهش می یابد.

اقدامات اداره انسا در این راستا

اداره ملی ستندرد در این راستا با درک مشکلات موجود در قسمت وسایط گازی شده در سطح کشور تصمیم اتخاذ نمود تا این پروسه را معیاری سازد. بنابرین در قدم نخست، دو جلسه را با اشتراک نمایندگان با صلاحیت ادارات ذیربط به تاریخ های ۱۹/۹/۱۳۹۳ و ۳۰/۷/۱۳۹۳ در اداره انسا تدویر نمود.

در این جلسات مشکلات و راهکارهای مورد ضرورت به شکل مفصل به بحث گرفته شد و تصمیم بر آن شد تا کمیته تخفیکی مربوط به این بخش در اداره ملی ستندرد ایجاد و متعاقباً طرح ابتدایی یک دستورالعمل جهت بررسی و ارزیابی و رکشان ها ترتیب و بعداً ستندردهای مربوط آن تدوین گردد و به اساس آن اقدامات عملی صورت گیرد.

به تاریخ ۱۰/۸/۱۳۹۳ کمیته تخفیکی گازی سازی وسایط نقلیه اولین جلسه خویش را در اداره ملی ستندرد با اشتراک نمایندگان محترم ادارات (اکادمی علوم افغانستان، پوهنتون پولی تکنیک کابل، ریاست ترافیک، وزارت ترانسپورت و هوانوردی، اداره ملی حفاظت محیط زیست، اتاق تجارت

- بررسی و ارزیابی ورکشاپ های داوطلب در حضور کمیسیون ارزیابی ولایتی و حصول اطمینان از آموزش مکمل آنها در ولایات فوق الذکر در مجموع به تعداد ۷ ورکشاپ مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت.

بعد از بازگشت از سفر ولایتی نظر به مکاتبی که از قبل به ارگانهای ذیرپطا و متشبthen بخش فرستاده شده بود، مسدود نمودن ورکشاپ های غیر معیاری و راجستر ناشده در سطح شهر کابل و نواحی آن با حضور هیات مختلط از تیم ارزیابی، نماینده شاروالی کابل و نماینده وزارت داخله آغاز گردید.

نظر به پرسویجر کاری آن تعداد از ورکشاپ های غیر معیاری که امکانات فعالیت در این بخش را نداشته مسدود گردیده و یا از عدم فعالیت شان در این بخش تعهد گرفته شد و ورکشاپ های که ظرفیت فعالیت در این بخش را داشته اند الی طی مراحل پرسه راجسترشن مهر و لام گردیدند.

پرسه راه اندازی ارزیابی ورکشاپ ها و شرکت ها در ولایت که به این امر مبادرت میورزند شامل پلان کاری این اداره بوده که پس از تکمیل شدن پرسه ارزیابی در شهر کابل نظر به اولویت شروع خواهد شد.

بقیه فارمکوپی

در خاتمه باید یادآور شد رعایت ستندردهای خواسته شده در فارمکوپی ها کار بزرگ و دشواری نیست، بلکه عدم رعایت آنها یک اشتباه بزرگ است که با تحت تاثیر قرار دادن شاخص کیفیت منجر به بروز خسارتهای مضاعف میگردد و این خطابه ساده گی قابل جبران نیست.

همچنین ستندردهایی که در صنایع دواسازی و غذایی مورد استفاده قرار میگیرند در این کتاب مرجع موجود می باشند. از آنجاییکه یکی از مهمترین وظایف واحد کنترول کیفی در فابریکات دواسازی آنالیز مواد اولیه، ترکیبات و مواد بین الاینی و محصولات ساخته شده میباشد، لذا استفاده از کتب مرجع فارمکوپی به منظور انجام آزمایشات کیمیاگی، فزیکی و در برخی موارد میکروبیولوژیکی کاملاً ضروری و اساسی میباشد. برای بررسی محصولات و فرآوردهای دوایی و برحسب ضرورت باید این محدودات را بر طبق روشهای پذیرفته شده در فارمکوپی های معتبر مورد آزمایش قرار داد و این گروپ از محصولات باید تابع روش ها و خواسته های فارمکوپی ها باشند.

- و صنایع افغانستان، سکتور خصوصی و اداره ملی ستندرد) تدویر یافت. که فعالیت های صورت گرفته در این کمیته قرار ذیل است:
- تدوین جلسات با متشبthen بخش مربوطه و در نظر گرفتن پیشنهادات و مشکلات ایشان در این بخش
- تهیه، ترتیب و تدوین مسووده دستورالعمل گازی سازی وسایط نقلیه با سوخت گاز LPG
- تهیه، ترتیب و تدوین نمونه لام (کتابچه ثبت) وسایط نقلیه با سوخت گاز LPG
- تهیه، ترتیب و تدوین کتابچه رهنمود سیستم گازی وسایط نقلیه با سوخت گاز LPG
- تهیه، ترتیب و تدوین نمونه کارت شناسایی مستهلك وسایط نقلیه با سوخت گاز LPG
- تهیه، ترتیب و تدوین نمونه بل (ورق ثبت) وسایط نقلیه با سوخت گاز LPG
- تصویب لایحه ارزیابی تخفیکی شرکت ها یا ورکشاپ های نصب سیستم گازی در وسایط نقلیه
- نهایی ساختن مسووده ستندرد اجزاء سیستم گاز سوز کردن انجن با سوخت گاز مایع نفتی (LPG) (بخش بالون گاز مایع بعد از تدوین اسناد متذکره کمیسیون مختلط از ادارات (اداره ملی ستندرد، پوهنتون پولیتixinیک کابل، ریاست ترافیک، وزارت ترانسپورت و هوانوردی و اداره ملی حفاظت محیط زیست) تحت ریاست اداره ملی ستندرد جهت بررسی و ارزیابی ورکشاپ ها و شرکت های تورید کننده پرזה جات سیستم گازی ایجاد و جهت اقدامات عملی در این راستا مطابق پلان مطروحه به ساحه کار اعزام گردیدند که در ابتدای شهر کابل و نواحی آن مد نظر گرفته شد.

ارزیابی و بررسی شرکت ها و ورکشاپ ها در شهر کابل و نواحی آن به تاریخ ۱۰/۱۳۹۳ آغاز و ادامه دارد که به تعداد ۱۶ شرکت و ۳۵ ورکشاپ تاییدی کمیسیون ارزیابی راخذ نموده اند.

- بعد از بررسی ابتدایی در شهر کابل و نواحی آن کمیته ارزیابی جهت راه اندازی این پرسه از ۱۳۹۴/۱/۳ الی ۱۳۹۴/۲/۲۵ به ولایات بلخ، جوزجان، سمنگان و بغلان سفر نمودند که فعالیت های ذیل در آنجا صورت گرفت:
- نشست کمیسیون ارزیابی مرکزی با تعدادی از متشبthen این بخش و تشریح پرسه کاری و مزایای قانونمند ساختن آن.
- سریع ابتدایی نواحی شهر مزار شریف، شبرغان، سمنگان و پلخمری و احصایی گیری مقدماتی توسط کمیسیون ارزیابی مرکزی.
- مراجعةه به ادارات ذیرپطا در سطح ولایات جهت معرفی نمایندگان شان برای ایجاد کمیسیون ارزیابی ولایتی، آموزش و آماده نمودن تیم متذکره جهت پیشبرد امور کاری در سطح ولایت.
- آشنایی تیم ولایتی با اسناد، فورمه های ارزیابی و پرسه های کاری مربوط.
- سریع نواحی شهری با کمیسیون ارزیابی ولایتی جهت آموزش عملی و ساخوی تیم مذکور و تفکیک ورکشاپ های معیاری از ورکشاپ های غیر معیاری.

کیفیت و مصوونیت

به ادامه گذشته

تئیه کننده: انجینیر عتیق الله یاسر

مصطفوونیت

- مصطفوونیت یکی از واژه های است که زیاد استفاده میگردد و همه روزه روی آن جر و بحث صورت گرفته در ک و فهم آن خیلی ضروری است ولی در برخی موارد در ک حقیقی آن دشوار میباشد. برداشت درست واژه مصوونیت را میتوان از تعاریف آن دریافت که برخی از آن به شرح زیر است:
۱. وضعیتی است که در آن ریسکهای ارزیابی شده، مورد قبول واقع میشوند.
  ۲. میزان یا درجه دور بودن از خطر میباشد.
  ۳. رهایی از ریسک غیر قابل قبول خطر.
  ۴. در ستندرد ISO8402:1992 واژه مصوونیت به صورت زیر تعریف شده است: حالتیکه در آن احتمال خطر، آسیب به شخص یا خسارات مادی به میزان قابل قبول محدود شده باشد.

حافظت نسبی در برابر خطر

مصطفوونیت بطور نسبی صد فیصد و مطلق وجود ندارد و عملاً هم هیچگاه حاصل نخواهد شد، از اینرو گفته میشود که مصوونیت حفاظت نسبی در برابر خطرات است. یک مکان، یک کار معین و یا یک دستگاه زمانی مصوون پنداشته میشود که احتمال خطر مرگ، مجرح شدن و یا مبتلا شدن به بیماری برای کسانی که در آنجا بوده یا با آن دستگاه سرو کار دارند در حد قابل قبول پایین باشد. البته باید به موارد دیگری همچون آسیب به محیط زیست و آسیب به دستگاه و موارد دیگر هم اشاره کرد.

مصطفوونیت در برخی موارد کم رنگ است. از پروسس مواد غذایی گرفته تا ساختمان ها، شاهراه، فابریکات تولیدی، مواد ارتزاقی، دستگاه های فنی و تختنیکی، پمپ های تیل و غیره. سرمایه گذاری در این راستا یکی از طرق وقایه است که میتواند قبل از وقوع جلو آن گرفته شود.

تلاش برای پیشگیری از حوادث ناشی از کار و سرمایه گذاری است. اگر یک واحد را در پیشگیری از حوادث ناشی از کار مصوون سازیم در نتیجه منفعت بیشتر خواهد داشت. تطبیق تمامی مقررات و ستندردها در مورد مصوونیت کار در کشورهای اروپایی اجباری است که شکل مقرره را دارد. این مقرره ها جنبه حکمی داشته که منافع عمومی در آن مطرح است. از اینرو هیچ کس نمیتواند از قوانین سرکشی نماید در صورت تخلف از قوانین مصوونیت، جریمه و حتی پیگرد قانونی در برخواهد داشت.

آموزش لازم مصونیت کار از طرف کار فرما برای کارگران یکی از اولویت های الزامی بوده تا از حادثات ناشی از کار جلوگیری بعمل آید و باید نظارت لازم را نیز داشته باشد در این صورت اگر حادثه برای کارگر بوجود میابد کارگر مقصراً خواهد بود. ۸۰ فیصد عواملی که سبب بروز حادث میشود ناشی از خطای انسانی است. خطاهای انسانی محدود به کارگران نبوده و شامل اقدامات کار فرمايان مسؤولین نیز است. ۵۰ فیصد حوادث ناشی از کار بعد از نظارت قابل بررسی میباشد، بعضی اوقات بهترین شرایط فراهم شده اما به دلیل عدم تفهیم موضوع ممکن است که پیشگیری از حوادث ناشی از کار ضعیف باشد که در این زمینه توجه به آموزش فنی مصوونیت امر لازمی پنداشته میشود. خطر و ارزیابی ریسک باید بر مبنای کار در واحد های صنعتی قرار گیرد و بر جستگی کار به این موضوع بستگی خاص دارد. لذا وقایه مقدم بر تداوی و پرداخت خسارات است.

*****

د تیر مطلب پاتی برخه

د بین المللی ستندرد د جوړولو پروانه

ترتیب کوونکې: محمدوکل رحیمی

وړاندې شی نو بدی پړ او کې تری ګټه نه اخیستل کېږي لیکن د دغه بین المللی ستندرد د راټلونکې بیا کتنی لپاره په واضح ډول ثبت کېږي.

دغه مسوده د بین المللی ستندرد په توګه هغه وخت منل کېږي چې د تختنیکې او فرعی کمیتو (TC/SC) د ګډون کوونکو غړو درای غړو د اکثریت دوه پر دریمه برخه موافقه اوسي او د ټولو منۍ رایو مجموعه د یو پر خلورمی برخی نه زیاته نه وي. که چيرته د تصدیق معیارونه پوره شوی نه وي نو بیا د دوهم خل لپاره د هغی اصلی جوړونکې کمیتو (TC/SC) ته د هغو دلایلو په ریا کې چې د منفي رایو د ملاتړ په اساس وي د نوی کتنی لپاره وړاندې کېږي.

Publication stage

په لمړيو کې وروستي بین المللی ستندرد تصدیق کېږي، یوازی د سریزی بدلونونه که چيرته ورته اړتیا ولیدل شی په وروستي متن کې راوړل کېږي. وروستي مسوده د ISO مرکزی سکرتریت ته استول کېږي او د بین المللی ستندرد په توګه خپرېږي.

د بین المللی ستندردونو بیا کتنه، تائید او ردول ټول بین المللی ستندردونه لړو تر لړه دری کاله وروسته له خپرېدو خڅه او هر پنځه کاله وروسته له لمړني بیا کتنی خڅه د ISO د ټولو غړو ادارو پواسطه بیا کتل کېږي. د تختنیکې او فرعی کمیتو (TC/SC) د ګډون کوونکو غړو اکثریت تصمیم نیسی چې نوموري ستندرد تصدیق، بیا وکتل او یار د شی.

په بین المللی ستندرد جوړونه کې ونډه لرونکې

جوړونی د هغو اړوندو ډلو خڅه منځ ته راغلی دی چې له هغی خڅه آغیزمن شوی اوسي او مینه لری چې د ستندرد جوړونی په پروسه کې مرسته وکړي. ونډه لرونکې د خپلو ملي استازو له لاری چې د ISO د غړو ادارو پواسطه تاکل شوی دی ISO په تختنیکې کار کې ونډه اخلى او یادا چې د بین المللی سازمانوو او د خلکو د مختلفو ډلو په

دریم - د تختنیکې کمیتو پړ او یا Committee stage خنګه چې د تختنیکې کمیتو لمړني مسوده تیاره شی د ISO د مرکزی سکرتریت پواسطه راجستر کېږي. وروسته بیا دغه مسوده د نظر اخیستنی لپاره او یا که اړتیا وي د تختنیکې او فرعی کمیتو (TC/SC) د ګډون کوونکو غړو درای اخیستنی لپاره ویشل کېږي. د تختنیکې کمیتو پرله پسى مسودی تر هغه وخته د کار لاندې نیول کېږي چې د هغى د تختنیکې مقصد لپاره عمومي توافق لاس ته راشی. یو خل چې د ټولو رایو ورکوونګو توافق واحستل شی نو بیا مسوده د بشپړیدو لپاره د بین المللی ستندرد د مسودی په توګه سپارل کېږي.

Enquiry stage

کله چې د بین المللی ستندرد مسوده یا (DIS) تیاره شوهد ISO د مرکزی سکرتریت پواسطه د ISO ټولو غړو ته درای او نظر اخیستنی د پنځه میاشتنی مودی لپاره ویشل کېږي. دغه مسوده د بین المللی ستندرد د وروستي مسودي یا (FDIS) په حیث د لیړلول لپاره که چيرته د تختنیکې او فرعی کمیتو (TC/SC) د ګډون کوونکو غړو د اکثریت دوه پر دریمه برخه موافق ووسی او ټولو منۍ رایو د یو پر خلورمی برخی نه زیاته نه وي، تصدیق کېږي. که چيرته وروستي مسودي د تصدیق معیارونه پوره ونکړي شول نو بیا د دوهم خل لپاره د هغی اصلی جوړونکې کمیتو (TC/SC) ته د هر اړخیزی مطالعی لپاره استول کېږي او یو بیا کتل شوی سند د دوهم خل لپاره درأی او نظر اخیستنی لپاره د یو بین المللی ستندرد د مسودی په توګه لیړل کېږي.

Approval stage

پدې پړ او کې د بین المللی ستندرد وروستي مسوده یا ISO د مرکزی سکرتریت پواسطه د ISO ټولو غړو ادارو ته د د دوو میاشتو په موده کې درای د هو یا نه؟ لپاره استول کېږي. که چيرته پدې موده کې تختنیکې نظریې

بقیه کود استفاده موثر از انرژی در ساختمان

در بخش کود موثریت انرژی در تجهیزات برقی حداقل ضرورت های که در تامین موثریت انرژی در تجهیزات برقی بدون آنکه تغیرات سوء بالای کیفیت برق، مصوونیت، صحت و آرامش داشته باشد، وضع گردیده است. این کود حداقل ضایعات سیستم توزیع، کاهش ضایعات و جلوگیری از مصرف بی موجب و کاهش ضایعات مرتبط به کیفیت برق را شامل می شود.

سیستم تسخین، تهویه و سرد سازی نیز از عناصر مهمی است که باید به منظور صرفه جویی در نظر گرفته شود. این سیستم ها حدود ۳۳٪ الی ۴۰٪ فیصد انرژی مصرفی در تعمیرات را دربر می گیرند. در این کود پارامتر ها و کنترولرهای معرفی شده اند که می توانند مصرف میزان انرژی را با حفظ آسایش مردم کاهش دهند.

استفاده از لفت در بلند منزل ها، زینه های برقی و هکذا کمربند های متحرک افقی در میدان های هوایی نیز مقدار قابل ملاحظه انرژی را اگر معیارات لازم در نظر گرفته نشوند، به مصرف می رسانند. بدین منظور برای تهیه این کود از منابع متعدد و معتبر بین المللی استفاده گردیده است. نظر به داشت و تکنالوژی موجوده روز می توان به شکل سریع میزان استفاده از انرژی در ساختمان ها را بایین آورده و در عین زمان با استفاده از کودهای موثر انرژی که در اداره ملی ستندرد ساخته شده، زندگی راحت و مصوون را برای شهروندان مهیا بسازیم. انتظار می رود که سازمان ها و ارگان های زیربط دست به دست هم داده و در این راستا شهروندان را کمک نمایند.

برای رسیدن به موافقیت سه گزینه زیر پیشنهاد میگردد:

- تشویق و انگیزه دادن به شهروندان در راستای استفاده موثر از انرژی با استفاده از کود های موثر انرژی در ساختمان.
- تشریح و توضیح ارزش های انرژی در امور ساختمانی توسط متخصصین بخش.

• مهیا ساختن کورس های آموزشی برای شهروندان و تبلیغات از طریق رسانه ها در امور استفاده از کود موثر از انرژی در ساختمان. در اخیر با کود استفاده موثر از انرژی خود را عیار بسازید و بگذارید تا از انرژی ذخیره شده شما یک هموطن مستفید گردیده و زندگی آرام داشته باشد.

*** * * *

خیر د سازماننو د اریکو له لاری برخه اخلی . ملی استازی معمولاً د ونایه لرونکو د هفو ډلو خخه منځ ته راغلی دی چې لاندې ترینه یادونه شویده او د ملی موقف خخه استازیتوب کوي. د ونایه اخیس تلو خخه د مخه استازو د ISO په غوندو کې په یوه ملی کچې یو د بل سره راپورلیری.

د ونایه لرونکو دلی په لاندې دول یول به توپیر لري:

- صنعتی او سوداگری اتحادی Industry and trade associations د ونایه لرونکو دغه ډله د صنایعو د ټولو سکتورنو، سوداگریز شرکتونو، پرچون پلورونکی، صادره ونکی، واردہ ونکی او ټولو هفو اتحادیو خخه چې د هغې له لاری دغه ونایه لرونکو استازیتوب کوي، جوړه شوی ده. همدا رنګه دغه ډله د هفو صنعتی اتحادیو درلودونکې ده چې د لویو او کوچنيو شرکتونو استازیتوب کوي.

- ساینسی او علمی اتحادی Science and Academia associations دغه ډله د پوهنتونونو، محقیقینو او نورو خپنېزو بنسټونو، د غرو لای اتوارونو او داسی نورو خخه جوړه شویده

- مصرف کونکې او د مصرف کونکو اتحادی Consumers and consumer associations د مصرف کونکو د اتحادیو له لاری په ملی، منطقوی یا بین المللی کچې تنظیمیوري.

- حکومتونه او تنظیم کونک Regulators ملی حکومتونه او تنظیم کونکې په ملی یا منطقوی کچې د ونایه لرونکو یوه به مهمه ډله ده چې د حقوقی او تخفیکې خانګو تر منځ اړیکې ټینګوی تر خود هغې پواسطه د ستندرد د پراختیا پرسه لا نوره پراخه شی.

- تولیدی ز او نور علاقه مندان Societal and other interests څینی نور علاقه مندان هم شته چې تولیز او د ژوند چاپریال مسایل په ګوته کوي او معمولاً د غیر حکومتی سازمانو یا NGOs خخه استازیتوب کوي.

- د یادونی وړ ده چې د افغانستان د ستندرد ملی اداری د ستندرد جوړونې او پراختیا پرسه د پورتیو یادشوو بین المللی اصولو پر بنستې پیل کړی او په مختلفو برخو کې یې خپلی ټولی تخفیکې او فرعی اړوندی کمیتی د خصوصی سکتور، علمی او اکادمیکو موسساتو او دولتی اړوندو ادارو له استازو خخه جوړی کړیده.

تصاميم شوراي عالي ستندرد

بر اساس فيصله اين شوراستندردهای ملی ذيل منظور گردید:

۱. سلسنه ستندردهای سيسـتـم مدـيرـيت كـيفـيت در زـمـنه اـرـزـيـابـي مـطـابـقـتـ وـ مـحـيطـ زـيـسـتـ:

ISO (17000, 17011, 17020, 17021, 17021-2, 17021-3, 17021-4, 17022, 17025, 17065, 27006, 14000, 14001, 14004)

و اصلاحـه تخـنيـكـي اول ISO 17025 مـيـباـشـندـ.

۲. ستندرد ملـي پـنـيه بـراـي مـصـارـفـ طـبـيـ وـ صـحـيـ

۳. ستندرد ملـي پـارـچـه نـمـودـن جـيـه گـوشـتـ گـاـوـ بهـ قـطـعـاتـ عـمـدـهـ (بـزرـگـ)

۴. ستندرد ملـي پـارـچـه نـمـودـن گـوشـتـ گـاـوـ بهـ قـطـعـاتـ پـرـچـونـ (كـوـچـكـ)

۵. ستندرد ملـي طـرـزـالـعـلـمـ خـشـكـهـ شـوـبـيـ

عـسـتـنـدـرـدـ مـلـيـ دـقـتـ مـسـلـكـيـ - خـشـكـهـ شـوـبـيـ وـ شـسـتـشـوـيـ تـكـهـ هـاـ وـ الـبـسـهـ

- قـسـمـتـ اـولـ: اـنجـامـ اـرـزـيـابـيـ بـعـدـ اـپـاـكـ كـرـدنـ وـ تـكـمـيلـ

۷. ستندرد ملـي دـقـتـ مـسـلـكـيـ - خـشـكـهـ شـوـبـيـ وـ شـسـتـشـوـيـ تـكـهـ هـاـ وـ الـبـسـهـ

- قـسـمـتـ دـومـ: رـوـشـ آـزـمـاـيشـ پـاـكـ كـارـيـ وـ تـكـمـيلـ باـتـرـاـ كـلـورـوـ

اـيـتـلـينـ

۸. ستندرد مـلـيـ دـقـتـ مـسـلـكـيـ - خـشـكـهـ شـوـبـيـ وـ شـسـتـشـوـيـ تـكـهـ هـاـ وـ الـبـسـهـ

- قـسـمـتـ سـومـ: رـوـشـ آـزـمـاـيشـ پـاـكـ كـارـيـ وـ تـكـمـيلـ باـسـتـفادـهـ اـزـ

مـحلـلـهـاـيـ هـايـدـرـوـ كـارـبـنـ

۹. ستندرد مـلـيـ دـقـتـ مـسـلـكـيـ - خـشـكـهـ شـوـبـيـ وـ شـسـتـشـوـيـ تـكـهـ هـاـ وـ الـبـسـهـ

- قـسـمـتـ چـهـارـمـ: رـوـشـ آـزـمـاـيشـ سـازـيـ شـدـهـ شـسـتـشـوـ

۱۰. ستندرد مـلـيـ بـرـايـ پـوـدـرـ تـلـكـ مـورـدـ استـفـادـهـ درـ صـنـاعـ آـرـايـشـ

بـهـداـشـتـيـ وـ يـيـزـگـيـ هـاـ وـ رـوـشـ هـاـ آـزـمـاـيشـ

۱۱. ستندرد مـلـيـ مشـخـصـاتـ خـرـيـطـهـ هـاـ پـوليـ اـيـتـلـينـ

۱۲. ستندرد مـلـيـ اـبعـادـ وـ دـيـزاـينـ مـخـازـنـ مـتـحـركـ زـبـالـهـ هـاـ وـ باـزـيـافتـ

قـسـمـتـ ۱: مـخـازـنـ دـوـ تـايـرهـ باـ ظـرفـيـتـ الـىـ ۴۰۰ـ لـيـترـ بـرـايـ وـ سـايـيلـ بلـندـ

كنـنـهـ پـنـجـهـ دـارـ

۱۳. ستندرد مـلـيـ اـبعـادـ وـ دـيـزاـينـ مـخـازـنـ مـتـحـركـ زـبـالـهـ هـاـ وـ باـزـيـافتـ

قـسـمـتـ ۲: مـخـازـنـ چـهـارـ تـايـرهـ باـ سـرـپـوشـ هـمـوارـ وـ باـ ظـرفـيـتـ الـىـ ۱۳۰۰ـ

ليـترـ بـرـايـ وـ سـايـيلـ بلـندـ كـنـنـهـ باـزـ وـ اـفـقـيـ وـ ياـنـجـهـ دـارـ

۱۴. ستندرد مـلـيـ مشـخـصـاتـ قـطـعـاتـ دـيـوارـ حـايـلـ (استـنـادـيـ) بـدـونـ مـسـالـهـ

۱۵. ستندرد مـلـيـ روـشـ آـزـمـاـيشـ بـرـايـ نـمـونـهـ گـيرـيـ وـ آـزـمـاـيشـ بـلـوكـ هـاـ

كانـكـريـتـيـ وـ مـحـصـوـلاتـ مـرـتـبـطـ دـيـگـرـ كـانـكـريـتـيـ

۱۶. ستندرد مـلـيـ روـشـ آـزـمـاـيشـ بـرـايـ اـرـزـيـابـيـ مقـاوـمـتـ بـلـوكـ هـاـ

كانـكـريـتـيـ سـاخـتـهـ شـدـهـ وـ مـحـصـوـلاتـ مـرـتـبـطـ دـيـگـرـ درـ مـقـابـلـ يـخـ زـدنـ

آـبـ شـدـنـ

درـ اـخـيرـ طـرـحـ هـمـهـ جـانـبهـ وـ جـامـعـ بـمـنـظـورـ اـيجـادـ موـثـريـتـ درـ اـمـورـ فـعـالـيـتـ

هـاـيـ اـدارـهـ مـلـيـ ستـنـدـرـدـ (انـساـ) آـمـادـهـ تـاـ بـعـدـ اـزـ نـظـرـ اـعـضـاـيـ شـورـاـيـ عـالـيـ

ستـنـدـرـدـ بـهـ حـضـورـ جـالـلـتـمـآـبـ رـيـسـ جـمـهـورـ تقـديـمـ گـرـددـ.

*** * *

*****

د بريښنا د لابراتوارونو پرانيسټل

ملتي كالibrاتور

لكه خنګه چې جوته ده، د یوشپر ملي کيفيت پنهان د رولودلو لپاره د ستندرونو موجوديت او د هغه تر خنګ د بيلابيلو مخصوصاً لاتو آزمایښت ضروري شميرل کيري.

د افغانستان د ستندرد ملي اداره ويپاری چې د الکتروتخنيک په برخه کې ترا او سه ۱۲۱ ملي ستندرونو د ستندرد د عالي شورالخوا او ۸۱ نور ستندرونو يې په تخنيکي کميته کې بشپړ او د منظوري لپاره به د ستندرد عالي شورا ته وړاندې شي.

ددغه ستندرونو تر خنګ مرکزی لابراتوار چې ټول الکتروتخنيکي مخصوصات پکي آزمایل کيري. او له آزمایښت نه د هغوي مطابقت له ملي ستندرونو سره په گوته کوي، شتون لري.

د بيلګي په توګه د ترانسفارمر نو تيل بايد د IEC 60296 AS 340:2013 او ياله AS 230:2012 يا IEC 60156 AS 230:2012 ستندرد په اساس و آزمایل شي. په همدي راز د ميليون ميكاميتر دستگاه سره د د بيلابيلو کيلونو چانګړتیاوی او پوبن له دغه ستندرونو سره کولاي شو چې مقايسه کړو: د IEC 60085 AS 227:2012 او IEC 60502-1 AS 244:2012 او IEC 60228 AS 234:2012 ستندرد او يا هم د بيلابيلو کيلونو بريښناني مقاومت بايد.

يو له هغه لابراتوارونو خنځه چې د افغانستان ملي ستندرد اداري له مرکزی لابراتوارونو سره يو خاۍ پرانيسټل شو، هغه د بريښنا لابراتوار دی. د لابراتوار د مختلفو الکتروتخنيکي مخصوصاً لاتو لکه کيلونه، انسلوتروونه، انرژي ميترون، او د ترانسفارمر تيلو د آزمایښت لپاره، پنځه د آزمایښت دستگاوي لري، چې لاندېنې آزمایښتونه سره رسولي شي:

١. د ترانسفارمر د تيل و د عايقيت آزمایښت
٢. د کيلون د پوبن آزمایښت
٣. د کيلونو د بريښناني مقاومت آزمایښت
٤. د کيلونو د عايقيت مقاومت آزمایښت
٥. د انرژي د ميترونو آزمایښت

همدارنګه په ۱۷ چول چول خانګو کې لکه نوي کيدونکي انرژي، محيطي آزمایښتونه، د بريښناني تجهيزاتو محافظه، انسوليتر، CFL او LED چراغونه او داسی نور برخو کې ملي الکتروتخنيکي ستندرونه اقتباس شوی او په راتلونکي کې به هم په دغه خانګو کې آزمایښتونه ولري.

د ترانسفارمر تيلو د آزمایښت اتوماتيک ماشين

مليون ميكا

اي سی (AC) لور ولتاژونو آزمایښت سټ

ملي مايكرو

لست ستندرد های ملی

طوریکه میدانید کودها و ستندرد های ملی بخش اساسی زیربنای ملی کیفیت را میسازد و بدون ستندرد و کود نمیتوان انکشاف قانونمند را برای زیربنای کیفیت اساس گذاری نمود . با درک و اهمیت این موضوع اداره ملی ستندرد تدوین و انکشاف ستندردهای ملی را در اولویت کاری خویش قرار داده و طی سال های اخیر با در نظر داشت نیازمندی های جامعه مطابق پرنسپیب های ملی و بین المللی و رهنمودهای سازمان بین المللی ستندرد توائسه جهت تدوین و انکشاف ستندردها از طریق کمیته های تحقیکی گام های موثر و ارزشمند را بر دارد . خوشبختانه این اداره به تعداد (۴۷۱) ستندرد را بعد از تصویب شورای عالی منحیت ستندرد های ملی به استفاده کنندگان از طریق فصلنامه خویش معرفی مینماید . بدین سلسله اینک آخرين لست ستندردهایکه جدیدآ طی جلسات متعدد شورای عالی ستندرد تصویب گردیده و منحیت ستندردهای ملی کشور مرعی الاجرا میباشد، به نشر می سپارد.

لست ستندرد های ملی

NATIONAL STANDARDS CALALOUGE

No	Name of Standard	No. of AS شماره ستندرد	ستندرد های ملی
371	Standard of glycerin specification and sampling methods	AS 483	مشخصات گلیسرین و روش نمونه گیری
372	Standards of Oxygen for medical use - Specification and test methods (ISIRI 3240 1st revision)	AS 484	مشخصات گاز آکسیجن برای استفاده طبی
373	Standard of Injection equipment for medical use — Part 1: Ampoules for injectable (ISO 9187-1 Fourth edition 2010)	AS 485	مشخصات وسیله زرقی برای استفاده طبی بخش اول: امپول های زرقی طبی
374	Standard of Plastic containers for intravenous injection	AS 486	مشخصات ظروف پلاستیکی برای زرق داخل وریدی
375	Standard of specification for baby soap	AS 487	مشخصات صابون اطفال
376	Standard of Laundry powder soaps	AS 488	مشخصات پودر صابون رختشویی
377	Standard of laundry soaps	AS 489	مشخصات صابون رختشویی
378	Standard of test methods of soap	AS 490	آزمایش صابون
379	Standard of suffice active agents and detergents methods of sampled division	AS 491	روش های تقسیم بندی نمونه در مواد باک کننده و مواد موثر سطحی
380	Standards of Transfusion equipment for medical use-Part3- Blood taking set	AS 492	مشخصات وسیله تزریق خون برای استفاده طبی بخش سوم: سیت خون گیری
381	Standard of specification for glycerin Mono stearate for cosmetic industry	AS 493	گلیسرین مونوسترايد مصرف در صنایع آرایشی و بهداشتی-مشخصات و روش های آزمایش
382	Standard of specification for performance of Rear Axle Gear Lubricants for API Category GL-5 Service	AS 494	مشخصات کارآیی مواد چرب کاری منتقله اصلی دسته بندی API خدمات 5-GL

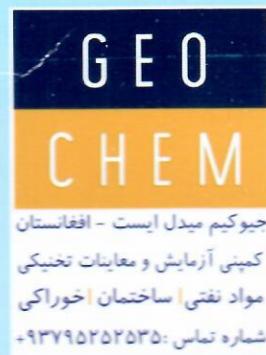
			مايكروبيوت ها
383	Standard for Multiple micronutrient powders	AS 495	
384	Standard of Specification for Low Silicate Ethylene Glycol Base Engine Coolant for Heavy Duty Engines Requiring a Pre-Charge of Supplemental Coolant Additive (SCA)	AS 496	مشخصات مایعات سرد کننده (انجن) برپایه اتیلن گلایکول با سیلیکات کم برای انجن های با کارکرد سنگین و نیازمند به افزایش اولیه مواد افزودنی تکمیلی (SCA)
385	Standard of Engine Coolant Standard Specification for Grade Glycol	AS 497	مشخصات برای سرد کننده انجن نوع گلایکول
386	Standard of Specification for Fuel Oils	AS 498	مشخصات نفت کوره
387	Standard for tomatoes	AS 499	انواع بادنجان دومی
388	Standard for dried apricots	AS 500	زردالو خشک (کشتہ)
389	Standard for Pressure balance	AS 501	ترازو های فشار
390	Standard for Load sell	AS 502	لود سل
391	Standard of LPG Cylinder valves by self-closing - Specification & Testing	AS 503	وال های سلندر گاز مایع خودبند - مشخصات و آزمایش
392	Standard of Hexagonal weights - Metrological & Technical requirements	AS 504	الرامات تختنیکی و متراولوژیکی سنگ های وزنه شش وجهی
393	Standard of specification for suitability of non-metallic products for use in contact with water intended for human consumption with regard to their effect on water quality	AS 505	مناسب بودن استفاده محصولات غیر فلزی در تماس با آب مصرفی انسان با توجه به تأثیر آنها بالای کیفیت آب بخش 1: مشخصات
394	Standard for Landfill and composting of municipal solid waste	AS 506	دفن و کامپوست ذیاله جامد شهری
395	Standard for Textile-Production of single raw silk yarn code of practice	AS 507	طرز العمل تولید نخ ابریشم خام یک لا
396	Standard for Bales of cotton-Packing and labeling	AS 508	دسته بندی و بر جسب عدل ها پُنیه
397	Standard of Silk-Pile yarn used for hand carpet specification	AS 509	مشخصات نخ بافت ابریشم (نخ خواب) مورد استفاده در قالین دست بافت
398	Standard for Silk warm cocoon specification	AS 510	مشخصات غوزه های مورد استفاده در صنعت ابریشم کسی
399	Standard of Specification for scoured wool	AS 511	مشخصات پشم شسته شده
400	Standard for Textile cocoon drying-code of practice	AS 512	طرز العمل خشک کردن غوزه ابریشم
401	Standard for Cotton wool specification and method of testing	AS 513	مشخصات پُنیه هایدروفلیل و روش آزمایش
402	Standard of Specification for fleshing knife for leather industry	AS 514	مشخصات کارد لش گیری (مواد اضافی) در صنعت چرم
403	Specification for un hairing and scudding knife for leather industry	AS 515	مشخصات کارد مو گیری و چرک گیری در صنعت چرم
404	Standard for fresh apricot	AS 516	زردالو تازه
405	Standard of plugs and socket- outlets for house hold and similar purpose part1: general requirements	AS 517	- پلک ها و ساکت های مورد استفاده در خانه ها و سایر استفاده های مشابه آن قسمت 1: ضروریات عمومی
406	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 4: System selection and design	AS 523	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت 4: دیزاین و انتخاب سیستم

407	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 6: Acceptance, operation, maintenance and replacement	AS 524	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۶: پذیرش ، عملکرد ، نگهداری و تمویض
408	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 7: Generators	AS 526	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۷: جنراتور ها
409	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 8-1: Selection of batteries and battery management systems for stand-alone electrification systems - Spec	AS 527	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۱-۸: انتخاب بطری ها و سیستم مدیریت بطری ها برای سیستم های مستقل برق رسانی
410	Standard of Diesel fuel Specification	AS 543	مشخصات تیل دیزل
411	standard of Specifications of Unleaded Gasoline for an internal combustion engine	AS 544	مشخصات تیل پترول بدون سرب برای انحن های احتراق داخلی
407	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 6: Acceptance, operation, maintenance and replacement	AS 524	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۶: پذیرش ، عملکرد ، نگهداری و تمویض
408	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 7: Generators	AS 526	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۷: جنراتور ها
409	Standard of Recommendations for small renewable energy and hybrid systems for rural electrification - Part 8-1: Selection of batteries and battery management systems for stand-alone electrification systems - Spec	AS 527	توصیه های برق رسانی مناطق روستایی توسط سیستم های انرژی قابل تجدید کوچک و هایبرید - قسمت ۱-۸: انتخاب بطری ها و سیستم مدیریت بطری ها برای سیستم های مستقل برق رسانی
410	Standard of Diesel fuel Specification	AS 543	مشخصات تیل دیزل
411	standard of Specifications of Unleaded Gasoline for an internal combustion engine	AS 544	مشخصات تیل پترول بدون سرب برای انحن های احتراق داخلی
412	Lipid-based Nutrient Supplements	AS 545	مشخصات و روش های آزمایش مواد مغذی خمیره ای منشا شحمی
413	Standard for Halal Food	AS 578	برای غذای حلال
414	Standard of Formulated complementary foods for older infants and young children	AS 579	برای غذا های متممه فورمول بندی شده (برای شیرخواران و طفال)
415	Standard of sanitary soaps specifications	AS 580	مشخصات صابون بهداشتی
416	Standards of draft , Safety Specification for Toys of children	AS 581	ستندرد برای مشخصات مصونیتی برای وسایل اسباب بازیهای کودکان
417	Standard of cosmetics products – Depilatories Specification and test methods	AS 582	محصولات آرایشی و بهداشتی - مویر ها مشخصات و روش های آزمایش
418	Standard for specification of material covering the areas of municipal solid waste	AS 583	مشخصات مواد پوششی در محلات دفن زیاله های جامد شهری
419	Standard for unconsolidated waste- sampling from trucks- Guidelines	AS 584	زیاله های جامد متراکم ناشده - نمونه گیری از تانکر های انتقال - روش کار
420	Standard of Specification for waste water and Emissions of Biomedical waste	AS 585	مشخصات فاضلاب و انتشار زیاله های طبی و بیولوژیکی
421	Standard of Specification for aggregate for masonry mortar	AS 586	مشخصات ستندرد اگریگیت برای مصاله ساختمانی
422	Standard of Decorative Ceramic Tile – Specifications	AS 587	مشخصات کاشی، سرامیکی و نریزی

جیو کیم میدل ایست (GEO CHEM MIDDLE EAST) یک کمپنی معتربر بین المللی میباشد که دفتر مرکزی آن در شهر دبی امارات متحده عربی و شاخه های متعدد آن در بسیاری از کشور های جهان فعالیت مینماید. جیو کیم میدل ایست در سال ۲۰۱۲ فعالیت خویش را در افغانستان آغاز نموده و بر حسب قرارداد با ادله محترم ملی ستندرد افغانستان (انسا) مکلفیت دارد تا آزمایش و معاینه تمام مواد نفتی را انجام دهد که وارد افغانستان میشود. دفتر اداری آن در کابل و دفاتر ساحوی و لابراتوار های مجهز با ماشین آلات دیجیتلی مدرن آن در بنادر (اسلام قلعه، تورغندي، نیمروز، فراه، آقینه، حیرتان و شیرخان بندر) فعال میباشد.

لابراتوار های جیو کیم میدل ایست که در شهر دبی موقعیت دارد، یکی از بزرگترین لابراتوار های جهان بشمار میرود. جیو کیم میدل ایست در رده ۵۵ بهترین کمپنی های دنیا قراردارد که در راستای معاینه و آزمایش تخصصی محصولات مواد نفتی، ساختمانی، خوراکی، تفتیش محیط زیست، تنظیم و عیار سازی ماشین آلات لابراتواری (Calibration)، مجوز سازی به ستندرد های بین المللی دارای چندین دهه تجربه کاری میباشد.

برای معلومات مزید در مورد دفتر افغانستان، لطفاً به ویب سایت www.geochem.af مراجعه نمایید.

آدرس : منزل هفت، کابل بزنس سنتر چهار راهی حاجی یعقوب، شهر نو، کابل - افغانستان

تلفون: +۹۳ (۰) ۷۹۵ ۲۵ ۳۵

ایمیل: info@geochem.af

ویب سایت: www.geochem.af

فیس بوک: Facebook.com/GeoChemAfg

**Afghan National Standards Authority
(ANSA)**
Magazine
Volume 18, Sep 2015

